Geitenkamp
Klarendal
Presikhaaf
Arnhemse Broek
Malburgen

ONDERWERP
Arnhem-Oost-aanpak

Een doorbraak voor Arnhem-Oost

Uitgangspunten en doelen voor de gebiedsgerichte aanpak Arnhem-Oost

GEMEENTE Arnhem

Voorwoord

Er is een kloof gegroeid tussen mensen en gebieden in ons land. De omstandigheden waarin mensen moeten leven, zijn ongelijk verdeeld. Te veel mensen staan op achterstand. We zien dat ook in onze stad: in de vijf wijken Geitenkamp, Presikhaaf, Klarendal, Arnhemse Broek en Malburgen. Arnhem-Oost.

Achter de voordeuren daar reikt de stip op de horizon vaak niet verder dan het einde van de week. Zij zijn niet bezig om te leven, maar om te overleven. Arnhemse gezinnen worstelen daar met financiële stress. Met laaggeletterdheid. Ze worden verlamd door de brievenbus die uitpuilt van ongeopende enveloppen met onbegrijpelijke brieven. En er groeien kinderen op die soms in hun leven nooit iemand hebben gekend die een baan heeft.

Wij zien dat, maar veel van de mensen die er wonen, hebben het gevoel dat zij helemaal niet gezien worden. Daarom is het urgent om hen te laten weten dat ze gezien worden. Zo'n ongelijke situatie vraagt om een urgente, en gerichte aanpak. Deze wijken verdienen het om stevig te investeren.

Elk Arnhems kind verdient een thuis in een buurt waar je goed woont. Een omgeving die je niet omlaag trekt, maar opstuwt. Waar je kan zijn wie je bent. Waar het veilig is als je uit je raam kijkt, en waar je naar een goede school kan gaan om het beste uit jezelf te halen. Want onderwijs is een sleutel naar het goede leven. Dat is beschaving.

En dat is waarom onze aanpak om de ongelijkheid in kwetsbare buurten met voorrang te verbeteren, nog meer noodzaak heeft gekregen. Omdat we vinden dat dat beschaving is.

We sluiten bondgenootschappen om de wijken waar het niet goed gaat met werk, onderwijs, of veiligheid - op te stuwen tot wijken waar ieder kind opgroeit met een toekomst die schijnt en veelbelovend is, in plaats van vol met drempels en donderwolken.

Daar gaat het om bij kinderen die wonen in Arnhem-Oost, dat er mensen zijn die in hen geloven, die geloven in hun toekomst. Dat is zo typisch Arnhem: problemen doorstaan en bouwen aan onze toekomst. Dan benutten we al dat talent en al die potentie in Arnhem-Oost. Dan wordt een ieder gezien, krijgt elke wens, elke droom, in Arnhem zijn kans.

"In Arnhem-Oost staat het water bij onze bewoners tot aan de lippen, onze mensen hier leven zo veel armer, zieker en korter dan in vrijwel alle andere buurten in ons land. Terwijl wij gezinnen kunnen optillen met gerenoveerde woningen, het beste onderwijs, actieve sportclubs, oplettende zorg en beschermende veiligheidsdienaren: van overleven naar léven. In de pedagogische wijk waar iedereen de ouders helpt".

Ahmed Marcouch, burgemeester van Arnhem

Woondeal en Arnhem-Oost-aanpak

In maart 2020 tekenden de gemeenten Arnhem en Nijmegen, de regio, de provincie Gelderland en het Rijk de Woondeal regio Arnhem-Nijmegen, een samenwerkingsagenda voor de regionale woningbouwopgave. Belangrijk onderdeel is een kernafspraak over leefbaarheid, waarin de regio - en daarbinnen de stad Arnhem - en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) afspreken om stadvernieuwing gezamenlijk een nieuwe, langjarige impuls te geven. Deze aanpak wordt een integraal stadsvernieuwingsprogramma voor de vijf meest kwetsbare wijken van Arnhem (Geitenkamp, Klarendal, Presikhaaf, Arnhemse Broek, Malburgen), samen onder de noemer 'Arnhem-Oost' en 'Arnhem-Oost-aanpak'.

Arnhem-Oost als onderdeel van 16 gebieden in Nederland

De afspraak over een stadsvernieuwingsprogramma staat niet op zichzelf: BZK maakte sinds eind 2019 afspraken over in totaal 16 gebieden in Nederland die volgens de Leefbarometer 2018 tot de slechtste categorie wat betreft leefbaarheid- en veiligheidsproblematiek worden gerekend. Het gaat om gebieden waarvan sprake is van een combinatie en cumulatie van problemen op het gebied van onderwijs, werk, armoede, veiligheid, wonen en gezondheid.

Gebiedsgerichte aanpak

De gemaakte afspraken moeten leiden tot een meerjarige rijksinzet ten behoeve van een integrale maatwerkaanpak van deze stedelijke vernieuwingsgebieden. Ondertussen zijn we in Arnhem al gestart. In dit document leest u de uitgangspunten en doelen voor de gebiedsgerichte aanpak waarmee we voor doorbraken willen zorgen in Arnhem-Oost.

Onze ambitie voor Arnhem-Oost

De langjarige beweging van de Arnhem-Oost-aanpak heeft een nieuwe talentvolle generatie van sterke persoonlijkheden als perspectief. Een generatie die opgroeit met gelijke kansen en durft te dromen over een betere toekomst. Een generatie die vrij, gezond en kansrijk opgroeit. Een generatie voor wie geen brug te ver is.

Over 18 jaar zien we daarom graag voor ons dat in Arnhem-Oost:

- Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede drastisch is afgenomen.
- Alle jongeren die de mogelijkheden hebben om een startkwalificatie te hebben, die ook halen.
- Jongeren gezond zijn, zowel fysiek als mentaal, en minder gebruik van Jeugdzorg maken.
- Jongeren kunnen en willen blijven wonen in de wijk waar ze zijn opgegroeid.
- Jongeren Nederlands (B1 niveau) spreken en schrijven naar hun beste kunnen.
- Alle kinderen groeien op in een omgeving waar werken normaal is.
- Ouders, leraren, buren, vrienden, werkgevers trots zijn op wat er in hun wijk met hun jeugd is gebeurd.

Deze ambitie moet werkelijkheid worden doordat opeenvolgende colleges, gemeenteraden, bewoners, partners en andere bondgenoten in de stad, de provincie en het rijk zich hebben toegelegd aan langjarig commitment: de lange adem - het toewerken naar een horizon die wordt geïnspireerd door het beter willen maken voor volgende generaties - dat heeft het verschil gemaakt. **Daardoor heeft iedere jongere in Arnhem-Oost dezelfde kansen als elk ander jongere in Nederland**. En is de hele stad vooruit gegaan door de vooruitgang in deze wijken.

4 ontwikkellijnen voor Arnhem-Oost

Om een omslag te maken in 18 jaar redeneren wij vanuit een opgroeiende generatie - waarbij niet alleen de focus ligt op individuele kinderen maar ook op de omgeving en de mensen rondom hem of haar: het sociale weefsel in de wijk. De volgende ontwikkellijnen vormen tezamen een integraal perspectief op de uitdagingen in de vijf wijken van Arnhem-Oost en komen allen ten goede aan meer kansen, ontwikkeling en perspectief voor een nieuwe generatie. Dit zijn de pijlers onder onze aanpak. Daarbij worden sociale en fysieke aanpak steeds zoveel mogelijk gecombineerd. De ontwikkellijnen vormen samen een leidraad om te komen tot de ambities over 18 jaar. Ze zijn niet alleen een doel om naartoe te werken, maar iets waar we elke dag in de buurt mee bezig willen zijn.

1

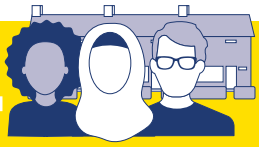

Bewoners voelen zich vrij, veilig en verbonden met elkaar in hun wijk, waar zij trots op zijn.

2

Alle jongeren kunnen zich ontwikkelen in een cultuur waarin de persoonlijke ontwikkeling centraal staat en alle bewoners die dat kunnen zijn aan het werk of doen op een andere manier mee.

3

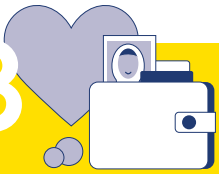

Iedere bewoner kan rondkomen, en leeft gezond - zowel fysiek als mentaal.

4

In Arnhem-Oost is het opgroeien en leven in kwalitatief goede woningen in een prettige en veilige openbare ruimte.

1

Bewoners voelen zich vrij, veilig en verbonden met elkaar in hun wijk, waar zij trots op zijn.

Mensen maken met elkaar de wijk. Je leeft, woont, vermaakt je, leert, sport en werkt er. Je doet er boodschappen, speelt op straat en ontmoet elkaar. Voor ieder mens is het belangrijk om gezien te worden, ergens bij te horen en ertoe te doen. Deze ontwikkellijn is daarom gericht op de sociale cohesie in de wijk. Zorgen dat bewoners naar elkaar omkijken en een schouder bieden als het nodig is. En dat je je vrij voelt om te zijn wie je bent. Een eerste voorwaarde daarvoor is altijd: veiligheid. Veiligheid creëer je door enerzijds te handhaven en anderzijds door een veilige omgeving te stimuleren. Veilig doordat criminaliteit wordt aangepakt en hufterig en asociaal gedrag niet worden geaccepteerd. Zo voorkomen we verloedering van de buurt en voel je je veilig op straat. En als het mis is dan pakken we het samen op: schoon, heel en veilig. Elke wijk heeft een wijkveiligheidsaanpak op maat.

Een tweede voorwaarde naast veilig is dat men zich ook vrij voelt. Vrij om te zijn wie je bent, mee kunnen doen in de wijk. Niemand wordt uitgesloten, voor iedereen is er ruimte om te leven en te wonen. Discriminatie is onacceptabel.

Ten derde willen we ons met elkaar verbonden voelen in plaats van de anonimiteit en eenzaamheid. Mensen hebben behoefte aan continuïteit, aanwezigheid en informaliteit in hun contacten. We willen daarom ontmoetingsplaatsen creëren in de wijk om die relaties op te bouwen. Naast de wijkcentra waar iedereen al gebruik van kan maken zijn ontmoetingsplekken plekken waar bewoners elkaar treffen van in de plint van een flatgebouw, de sportkantine of een bankje op straat.

Een vierde voorwaarde is de beheersing van de taal om mee te doen in onze samenleving. Of je nu uit het buitenland komt of hier geboren bent of om wat voor reden dan ook niet de taal machtig bent.
En we willen weer dat bewoners trots zijn op hun wijk door initiatieven te steunen om de wijk een leuke en fijne plek te maken. Trots betekent je verantwoordelijk voelen voor het wel en wee in de wijk en de bewoners. Trots omdat je wijk positief in het nieuws komt, omdat je er met plezier leeft.

2

Alle jongeren kunnen zich ontwikkelen in een cultuur waarin de persoonlijke ontwikkeling centraal staat en alle bewoners die dat kunnen zijn aan het werk of doen op een andere manier mee.

Iedereen onderstreept het belang van een goede opleiding. Goed betekent voor ons naast excellent onderwijs, ook dat alle kinderen de vrijheid hebben om de opleiding te doen die zij willen en aankunnen. En om aandacht te hebben voor de persoonlijke ontwikkeling om je staande te kunnen houden en voor jezelf op te komen. Je talenten te kunnen ontplooien. We stellen ons een pedagogische wijk voor waarbij ouders betrokken zijn en hun kind kunnen ondersteunen op hun niveau, eventueel met begeleiding en coaching. Betrokken ouders, doordat ze weten hoe het gaat met hun kinderen op school, maar ook doordat ze meedoen op school door over hun leven en werk te komen vertellen of activiteiten te organiseren.

Rolmodellen uit het echte leven werpen een blik op de toekomst voor de kinderen uit hun wijk. Andere bewoners springen bij om kinderen te helpen bij hun ontwikkeling en toegang te geven tot hun netwerken. Waarbij scholen betrokken zijn bij de wijk en een centrale rol innemen als het gaat om leren in de wijk. Scholen zijn daarom langer open, maken met bewoners en andere professionals naschoolse activiteiten in sport, spel en cultuur en zijn verbonden met Arnhemse ondernemers en in het bijzonder met de bedrijven en organisaties in hun wijk.

Die ondernemers zijn ook van belang om ervoor te zorgen dat bewoners werk vinden in hun stad. Dat gaat natuurlijk om bestaande werkgevers waar we al veel mee samenwerken, maar het betekent ook dat wij ondernemers gaan stimuleren om zich te vestigen rond Arnhem en in de wijken die zo veel mogelijk aansluiten bij de capaciteiten van de bewoners. We werken samen met buurtbaanbedrijven en andere wijkbedrijven. We creëren buurtwerkplekken in de wijken zoals buurtconciërges. Niet voor iedereen is er immers plek op de hedendaagse arbeidsmarkt met haar vele eisen. We willen de spiraal van generatiewerkeloosheid doorbreken: niet werken is niet meer normaal, tenzij je een goede reden hebt omdat het niet gaat. Dan wordt er gekeken wat iemand wel kan betekenen voor de wijk of de stad. Voor iedereen is het van belang om niet aan de zijlijn te staan, maar om mee te doen.

3

Iedere bewoner kan rondkomen, en leeft gezond – zowel fysiek als mentaal.

Arnhem-Oost heeft de ambitie om de voorwaarden te creëren voor een goede sociale basis. Het uitgangspunt is dat bewoners financieel en sociaal redzaam zijn. Wie kan rondkomen heeft geen dagelijkse stress. Stress zorgt er voor dat mensen van dag tot dag gaan leven en niet meer in de toekomst kijken. Het vernauwt je wereld en je mogelijkheden. Er liggen veel oorzaken ten grondslag aan stress. Geldzorgen is een van de belangrijkste. Stress van schulden, stress om de huur te kunnen betalen en daarmee een dak boven het hoofd. We zetten daarom fors in op het terugdringen van schulden. Dat doen we door achter de voordeur te komen als we een straat of woningen fysiek aan te pakken. We gaan dan proactief met de bewoners aan de slag om ze een goede start in hun nieuwe of opgeknapte woning of buurt te geven. Rondkomen heeft niet alleen te maken met schulden, er zijn genoeg mensen die geen schulden hebben maar wel de eindjes aan elkaar moeten knopen.

Hoewel we in de wijk gaan voor sociale stijging, moeten we eveneens erkennen dat het al heel mooi is als het leven van veel mensen stabieler kan worden. Hier is hulp bij zich staande houden en voorkomen van terugval de opgave. We zorgen daarom voor de beste professionals in kwetsbare wijken die aansluiting weten te vinden bij de bevolkingssamenstelling van de wijk. Tweetaligheid, kennis van verschillende achtergronden en het streetwise zijn in de frontlinie van het werk zijn kwaliteiten die we vragen van onze sociale werkers.

In een gezond leven staat bewegen en een gezond levenspatroon centraal. Het aanbod van advies op gezond levenspatroon wordt vergroot. De openbare ruimte wordt zodanig ingericht dat fysiek bewegen wordt bevorderd. Minder ruimte voor verkeer meer ruimte voor de mens. In elke wijk wordt een aantal fysieke locaties ontwikkeld tot een multifunctionele park of straat die ruimte biedt aan ontmoeting, scholing, cultuur, bewegen en sporten.

De plus van Arnhem-Oost zit in het steeds gezamenlijk oppakken met andere ontwikkellijnen. Het gebruik maken van alle contactmomenten met bewoners om naar elkaar om te zien en te vragen hoe het gaat en daarmee sociale problematiek aan te pakken als het wordt aangetroffen. Op deze manier willen we ook de 'zorgmijders' en de bewoners van wie we het niet weten bereiken. Elk fysiek project in Arnhem-Oost gaat gepaard met een achter-de-voordeur-aanpak.

4

In Arnhem-Oost is het opgroeien en leven in kwalitatief goede woningen in een prettige en veilige openbare ruimte.

In heel Arnhem-Oost moeten kwalitatief goede woningen staan. De fysieke opgave van Arnhem-Oost moet bezien worden vanuit de verstedelijkingsopgave en de ontwikkelingen die al gaande zijn. Kansengelijkheid bevorderen vanuit het oogpunt van wonen en openbare ruimte heeft als basis het zorgdragen voor goede woningen. De woonbeleving moet bijdragen aan de fysieke en mentale gezondheid van inwoners.

De ambitie is dat elke bewoner prettig woont in een wijk die bij hem past. Dat betekent dat er goed gekeken moet worden naar de samenstelling van het woningaanbod. Waar nodig is dat ook het differentiëren van woningaanbod ter bevordering van diversiteit aan inkomensgroepen, veiligheid, sociale cohesie en de kans om in de eigen wijk door te groeien. Met het oog op de toekomst zal er straks meer behoefte zijn aan eenpersoonswoningen dan aan eengezinswoningen. En vanuit het licht om de samenstelling van de wijk meer te mengen tussen hoog en laag opgeleid zal ook daar het aanbod op moeten worden aangepast. En daarnaast zijn er in alle wijken nog woningen en buurten die toe zijn aan renovatie of sloop om zo een betere en duurzame woningvoorraad op te bouwen.

Met de woningcorporaties wordt in meerjarige plannen parallel gestart met achter-de-voordeur-aanpak en de ontwikkeling van de openbare ruimte. De ambitie is dat elk fysiek verbetertraject wordt gevolgd door een sociale uitvraag bij de bewoners. En in het vervolg wordt gestuurd op differentiatie van bewonerssamenstelling. De problematiek in de particuliere woningvoorraad wordt aangepakt door: het tegengaan van rotte kiezen en huisjesmelkers en het stimuleren van samenvoegen en andere woningverbeteringen. Dat kan ook betekenen dat een fysiek project wordt gestart vanuit de sociale opgave en noodzaak. De Arnhem-Oost aanpak kan hier versterken door voorfinanciering van onderdelen van projecten of door 'onrendabele toppen' van projecten te financieren. Andersom betekenen de fysieke opgaves kansen om nu de sociale en fysieke opgave aan elkaar te koppelen.

De wijken krijgen een steeds belangrijkere rol in de stad: als sociale ontmoetingsruimte zijn ze al in opkomst en waar mogelijk zal Arnhem-Oost dat versterken. Daarbij is het van belang dat het goed toeven is in Arnhem-Oost. Dat betekent een veel groenere leefomgeving: mooi openbaar groen met een meer klimaatbestendige inrichting. Een derde ontwikkeling is de trend om meer te bewegen. De openbare ruimte wordt een speelveld dat moet uitnodigen en verleiden om te bewegen. Dat vraagt om het fysiek verbinden van gebieden voor de bewoners.

Het uitnodigen door de omgeving te verfraaien en op buurt of wijkniveau bepaalde voorzieningen te treffen. De vierde ontwikkeling is dat wijken steeds meer ook de werkplek van de 21e eeuw worden. Dit impliceert in eerste instantie dat er in de verdichtende wijken meer ruimte voor voetgangers, meer zitgelegenheden, meer groene gebruiksruimten, meer ruimte voor bewegen en urban sports zal zijn. Dit houdt in dat er minder ruimte voor verkeer in de wijk zal zijn. In tweede instantie betekent dit dat een zorgvuldige (her)schikking van publieksfuncties, bedrijfspanden en andere werkruimten verlangd wordt. De buurt is niet meer alleen een woonbuurt. Het is ook een plek om te werken, voor vrije tijd en zorgfuncties, zoals scholen, sporten en kinderopvang.

Door al deze ingrepen komen de vijf wijken in 18 jaar tijd meer in balans, worden de woonmilieus verbeterd, en worden de doelen in het sociale en veiligheidsdomein ook door fysieke ingrepen ondersteund. De WOZ-waarde van alle woningen zal in 18 jaar tijd naar het Arnhemse gemiddelde groeien.

Doorbraakhouding Arnhem-Oost-aanpak

De Arnhem-Oost-aanpak onderscheidt zich, naast de genoemde ambities en ontwikkellijnen, door een 'doorbraakhouding'. We willen vanuit de Arnhem-Oost-aanpak steeds versnellen, intensiveren, of doorbreken. Hieronder wordt uiteengezet wat we daaronder verstaan.

Versnellen → **Intensiveren** → **Doorbreken**

Onorthodoxe oplossingen

We gaan zorgen voor een doorbraak in plaats van dat we (alleen) doorgaan met waar we mee bezig zijn. Dat wil niet zeggen dat er geen goede dingen gebeuren in Arnhem-Oost. Er zijn talloze prachtige initiatieven in de wijken. Daar sluiten we op aan, en dat wat goed gaat, gaan we versnellen en intensiveren - met een slagvaardige drang naar effect. Maar vanuit de Arnhem-Oost Aanpak zullen we altijd denken: wat is er nodig? Hoe kan het óók? Wat is de onorthodoxe oplossing waar een wijk naar snakt? Of een voor de hand liggende aanpak, waar normaal gesproken geen geld voor is. We staan open voor andere invalshoeken, kleine projecten met vernieuwende inzichten en houden zoveel mogelijk opties open om het goede te kunnen doen. Verandering is niet een vraag van meer controle, maar van het veranderen van denkbeelden door nieuwe verbindingen. Traditionele denkbeelden stellen wij ter discussie, waarbij we nadrukkelijk samenwerken en leren binnen de 16 stadsvernieuwingsgebieden die Nederland kent. Onze aanpak is op die manier weerbaar door wendbaarheid. Niet leunen op wat kan, maar met elkaar doen wat nodig is en pas stoppen als het resultaat er is. Dit betekent ook ruimte voor ogenschijnlijk kleine veranderingen, zeker als deze uit de wijk zelf komen, hebben deze vaak een groot effect, vanwege het vergoten van sociale cohesie, betrokkenheid en handelingsperspectief.

Integrale aanpak als katalysator

Een doorbraak vraagt om een integrale aanpak met bewoners, onderwijs, ondernemers en andere partners. Een integrale aanpak is nodig om te voorkomen dat de oplossing voor het ene probleem een vergroting van het andere probleem wordt. Maar dit vraagt ook dat de aanpak van deze complexe problemen vanuit integraal perspectief veel robuuster is en we meer impact maken. Arnhem-Oost is in die zin een katalysator om de verschillende beleidsterreinen en het wijkgericht werken in relatie tot elkaar te brengen. Als alle disciplines en bewoners met elkaar over een onderwerp tot oplossingen komen, breng je focus aan en kun je uitzonderingen maken.

Gebiedsgericht

We focussen op Arnhem-Oost als één gebied op zich, maar ook op specifieke gebieden in de wijk waar we alle invalshoeken bijeen brengen van fysiek tot sociaal, van veiligheid tot onderwijs en werk. We kijken dáár, in die omgeving, hoe en met wie we de wijk beter maken voor de bewoners. Iedere wijk is uniek in haar kansen en opgaven.

De schakel in een lange keten

We beseffen dat het niet om de gemeente draait - wij zijn een schakel in een langere keten - maar wij hebben als overheid wel een belangrijk verantwoordelijkheid om te zorgen dat de voorwaarden voor gezond en goed leven in al onze wijken worden gerealiseerd. Wij pakken daarbij onze rol om aan te jagen, te ondersteunen en regie te voeren in die wijken waar ingrijpen nu nodig is vanwege de urgentie van de problematiek waar bewoners mee te kampen hebben. Voor die doorbraak is het noodzakelijk dat de overheid ingrijpt. Dat doen wij samen met al onze partners en altijd in het belang van onze inwoners. Oplossingen zijn integraal omdat dit nodig is voor het forceren van een doorbraak. En de oplossingen zijn niet altijd even makkelijk. Het gesprek daarover gaan we nooit uit de weg.

Normverandering

De Arnhem-Oost-aanpak wil daarnaast bijdragen aan een normverandering. Doorbreken dat je omgeving je tegenhoudt als je er iets van wilt maken. En ook normaliseren: beter weten in te spelen op elkaars gedrag in plaats van etiketten te plakken. Geen afhankelijkheid van instanties en systemen, maar mensen grip geven op hun eigen leven en vrijheid om daarin je eigen keuzes te maken. Daar waar de energie zit - daar waar mensen er iets van willen maken -, dat willen we stimuleren. En al die prachtige initiatieven in de wijk willen wij ondersteunen en verbinden met elkaar. Een breed en fijnmazig netwerk van alle initiatieven en actieve wijkbewoners is een grote meerwaarde en zorgt voor een sterk ecosysteem dat als basis dient voor het versterken van een wijk. Met her- en erkenning van de diversiteit van de wijken in Arnhem-Oost. Dat betekent ook wat voor onze eigen professionals: de Arnhem-Oost-aanpak dwingt tot meer integraliteit, een combinatie van sociale en fysieke verandering. Meer richting, met z'n allen voor een probleem en een oplossing gaan. Niet berusten, maar buiten structuren denken als dat beter is, binnen bestaande structuren als dat kan en altijd met de bestaande wijkstructuren en de bewoners in beeld.

Groot denken, klein beginnen: vertrouwen herstellen door lange en korte termijn te verbinden

Wat de aanpak van Arnhem-Oost uniek maakt, is het langetermijnperspectief van 18 jaar. Dat nodigt uit tot een andere manier van denken en kijken naar oplossingen. Het maakt oplossingen mogelijk die veel verder in de tijd liggen. Oplossingen voor de vraagstukken die er liggen kosten tijd en zijn ook niet uitgekristalliseerd, er moet ruimte zijn om na te denken en te experimenteren. Ook voor het bouwen van netwerken die het verschil maken moet je tijd en het vertrouwen hebben dat het niet een aanpak is die elke 4 jaar ter discussie staat.

Maar belangrijk is: we wachten niet af. Omdat we een nieuwe generatie centraal stellen, mogen we geen moment verspillen. Niet alleen voor korte termijn winst of effect, maar juist nu beginnen in de wetenschap dat ingrijpen ook nu noodzakelijk is. En ook nu al laten zien dat onze commitment voor de lange termijn is. Dat is ook belangrijk voor de relatie overheid – inwoner: bewoners van deze wijken voelen zich vaak niet gezien en niet gehoord door de overheid. Een stevige betrokkenheid nu kan alleen maar het vertrouwen herstellen als de inwoners zien dat het niet voor even is, maar voor de lange termijn. Het is van groot belang dat zij nu snel zien wat dat betekent in hun leven en niet alleen op papier. Groot denken, klein beginnen. Op de korte termijn het perspectief verbinden met concrete resultaten, op de middellange termijn verbeteren om op de lange termijn fundamenteel te veranderen.

Bewonersparticipatie

Een aanpak zoals de Arnhem-Oost-aanpak kan niet zonder inbreng van bewoners, ondernemers en andere partners in de wijken van Arnhem-Oost, en breder in de stad. De directe betrokkenheid van de wijk bij de Arnhem-Oost-aanpak past ook in een lange Arnhemse traditie van bewonersparticipatie.

Nawoord

Arnhem-Oost is een kans om de stad en vijf wijken in het bijzonder een grote impuls te geven. Meer sociale cohesie, excellent onderwijs, meer werk, minder zorgen en plezierig wonen. Meer kansengelijkheid voor iedereen en in het bijzonder de jeugd in deze wijken. Zij zijn immers de generatie over 18 jaar die dan met recht kunnen zeggen: wij hebben de kansen gehad en gepakt. Dat vraagt om de uitgangspunten van de Arnhem-Oost-aanpak samen met bewoners en andere partners steeds te vertalen in concrete plannen en projecten. Dat vraagt (altijd) om nu actie te ondernemen. Een kans omzetten in doen - daar is energie, steun en een langdurig commitment van bewoners en vele partners voor nodig. Wij vragen u om met ons die kans te verzilveren en om de schouders er onder te zetten.